

Berlusconi razvrednotil pomen narodnega parka Stelvio / Stilfserjoch

Narodni park je prešel v upravljanje pokrajin: se bodo visoki okoljski standardi ohranili?

Razpustitev skupne uprave narodnega parka pomeni razkosanje največjega zavarovanega območja v italijanskih Alpah. "Še nikoli doslej se ni zgodilo, da bi neka evropska država razpustila katerega od parkov," so ogorčene italijanske okoljevarstvene organizacije. To bi lahko okrnilo prvotno varovalno funkcijo parka in okrepilo rabo zavarovanega območja v gospodarske namene, saj bi lahko pokrajine poljubno spreminjale stroge varstvene pogoje narodnega parka, ustanovljenega leta 1935. Dosedanja uprava parka je projekte, ki z varstvom parka niso bili združljivi, zavračala, če pa bodo tako ravnale tudi pokrajinske uprave, ni gotovo. "Be sta varstvo pokrajine in narave na spodnji ravni odločanja, sta s tem bolj izpostavljena lokalnemu pritisku in lobiranju," je prepričan direktor parka Wolfgang Platter. Upravljanje parka je v pristojnosti pokrajine oziroma dežele in to naj bi bil tisti ukrep, ki bo prispeval h krepitvi zaupanja prebivalcev in poenostavitvi upravnih postopkov. Tudi Andreas Riedl iz južnotirolske Krovne zveze za varstvo narave in okolja ne nasprotuje večji učinkovitosti. "Vendar pa bomo zelo pozorno spremljali, ali se bodo s prehodom upravljanja na raven dežele v isti obliki ohranili tudi doslej veljavni visoki varstveni standardi."

Kritika je letela tudi na način prenosa pristojnosti z državne na regionalno raven: južnotirolska ljudska stranka (SVP), trenutno vladajoča stranka na Južnem Tirolskem, je želela, da bi bilo upravljanje parka del pristojnosti avtonomne pokrajine. Pri glasovanju o zaupnici Berlusconijski vladi, ki je potekalo 14. decembra 2010, so se poslanci vzdržali in ji s tem pripomogli ohraniti potrebno večino.

Narodni park Stelvio/Stilfserjoch je eden največjih parkov v Evropi, katerega površina znaša 130.600 ha in se razteza na pogorju Ortler-Cevedale, meji pa na Švicarski narodni park.

Viri:

www.repubblica.it/ambiente/2010/12/22/news (it), www.legambiente.org/section (it), Dolomiten, 23.12.2010, str. 17, FF - Südtiroler Wochenmagazin št. 2/2011, str. 20-22

Vsebina

[Berlusconi razvrednotil pomen narodnega parka Stelvio / Stilfserjoch](#)

[Avstrija: vodna energija pred varstvom okolja](#)

[V Omrežju občin ubrali nove poti na področju varstva podnebja](#)

[Leto gozdov: akcije v alpskem prostoru](#)

[Alpe izgubljajo ledenike](#)

[Vidra se vrača v Alpe](#)

[Izšel vodnik o okoljski vzgoji na področju zimskih športov](#)

[Švica: vetrna energija za snežne topove](#)

[V Grenoblu kmalu prepoved vožnje za vozila 4x4?](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Avstrija: vodna energija pred varstvom okolja

Pod krinko varstva podnebja: prednost ima energetsko gospodarstvo.

Širjenje hidroelektrarn se je v Avstriji uveljavilo kot prednostni javni interes. Sprememba zakona o elektrogospodarstvu in organizaciji energetske oskrbe je interese energetskega gospodarstva še okrepila. Krovno združenje za okolje Umweltdachverband je zaradi takih razmer izrazilo zaskrbljenost: pod krinko varstva podnebja in zanesljive oskrbe je sedaj mogoče tako rekoč preko noči zgraditi hidroelektrarne in postaviti električne vode, ne da bi se pri tem upoštevali interesi narave, okolja ter državljanov in državljanek. V svojem sporočilu za javnost je zato omenjena avstrijska okoljevarstvena organizacija med drugim izrazila kritiko parlamentu, čigar odobritev sprememb je po njenem mnenju prenatrjena poteza, poleg tega pa spremembe niso združljive s pravnimi predpisi Evropske unije, npr. z zahtevami okvirne vodne direktive. Združenje se je zato decembra obrnilo na Evropsko komisijo.

Krovno združenje je tudi pozvalo parlamentarce, naj sporočijo osebne razloge za svojo odločitev pri glasovanju, njihovi odgovori pa so zdaj objavljeni na spletnem naslovu www.umweltdachverband.at/themen/wasser/elwog/ (de).

Vir: sporočilo za javnost krovnega združenja za okolje Umweltdachverband www.umweltdachverband.at/presse (de)

V Omrežju občin ubrali nove poti na področju varstva podnebja

Gozdne šole, biološko razgradljiva embalaža in nove zasnove razvoja prometa: občine so na področju varstva podnebja ubrale različne poti.

Omrežje občin "Povezanost v Alpah" bo v naslednjih dveh letih z okoli 280.000 evri finančno podprlo izvajanje dvajsetih projektov na temo varstva podnebja. Strategije občin za ravnanje s podnebnimi spremembami so pri tem zelo različne. Tako regije na celotnem območju alpskega loka skupaj organizirajo izmenjavo mladih, posvečeno vsakokrat drugi temi. Poleg ozaveščanja javnosti o podnebnih spremembah so teme tudi Alpe kot življenjski prostor in razumevanje različnih kultur. V Naturnsu/I želijo z natečajem, katerega osrednji namen je varčevanje z energijo, prebivalce spodbuditi k uresničevanju ustvarjalnih zasnov, medtem ko širi italijanske in francoske občine skupaj iščejo celoletne, trajnostne alternative množičnemu zimskemu turizmu. V okviru spodbujevalnega programa dynAlp-climate Omrežja občin je bilo predloženih 45 projektov, od katerih je žirija izbrala osem projektov iz Italije, po tri iz Francije in Švice, po dva iz Nemčije in Slovenije ter po enega iz Lihtenštajna in Avstrije.

Več informacij: www.povezanostvalpah.org/sl/projekti

Leto gozdov: akcije v alpskem prostoru

OZN je leto 2011 razglasila za mednarodno leto gozdov, s čimer želi vzbuditi večjo pozornost javnosti za gozdove. Gre za cilj, ki je zelo pomemben tudi za Alpe, saj kar 40 odstotkov celotnega alpskega območja porašča gozd. Zaradi svojih različnih funkcij so gozdovi nenadomestljivi za človeka in živali; varovalni gozdovi, denimo, varujejo pred naravnimi nesrečami, kot so zemeljski in drugi plazovi ali padanjem kamenja, in pomenijo - življenje. V alpskih državah nameravajo v letu 2011 izvesti številne programe in prireditve za vse starostne skupine. V švicarskem Bernu bo tako 12. maja potekala slavnostna prireditev ob podelitvi 25. Bindingove gozdne nagrade, v Avstriji bodo septembra organizirali dvodnevni kongres o gozdni pedagogiki. Informacije o gozdu in obsežne prireditvene koledarje so na temo gozdov objavljeni na naslednjih nacionalnih spletnih straneh: <http://agriculture.gouv.fr/labellisation-foret2011/> (fr), www.wald2011.ch/ (de/fr/it), www.wald2011.de/ (de), www.jahrdeswaldes.at/ (de)

Več informacij: www.un.org/en/events/iyof2011/ (en), www.ots.at/presseaussendung/OTS_20101230 (de)

Alpe izgubljajo ledenike

V primerjavi z drugimi ledeniki našega planeta se je do leta 2010 najbolj skrčila površina alpskih. Zaradi podnebnih sprememb so v Alpah izginile kar tri četrtine ledeniške mase, ugotavljajo avtorji kanadske študije, ki je pred kratkim izšla v reviji Nature Geoscience Univerze British Columbia/CA. Alpski ledeniki imajo sorazmerno majhno površino in se na rast temperature odzivajo še posebno občutljivo. Tudi če je pozimi več snega, le-ta ne more nadomestiti taljenja belih velikanov. V študiji so avtorji raziskovali 120.000 ledenikov na različnih gorskih območjih in več kot 2500 ledeniških kop. Raziskovalci so v desetih različnih modelih za raziskovanje globalnega podnebja s simulacijami ustvarili svet, v katerem je zemeljsko ozračje konec tega stoletja v povprečju tri stopinje topleje kot na začetku industrijske dobe. To ni mračen, ampak povsem realističen scenarij. Najmanjše krčenje ledu, izraženo v odstotkih, je na Grenlandiji in v azijskem višavju. V Skandinaviji naj bi se do leta 2100 stopila polovica, na Novi Zelandiji pa do 70 odstotkov ledeniške površine.

Viri: www.dradio.de/dlf/sendungen/forschak/1361628/ (de), www.sciencesetavenir.fr/actualite (fr), www.mountainpartnership.org/news/news.asp (en)

Vidra se vrača v Alpe

V Alpah se je ponovno začela širiti vidra. Za raziskovalce omenjeno dejstvo postavlja pred veliko uganko, saj doslej še niso uspeli ugotoviti, kako se je ta žival sploh začela vračati na alpsko območje. Dolgo časa je bila na karti razširjenosti vidre, ki spada v družino kun, velika bela lisa, ki je segala natančno čez alpsko območje. V Švici se je številčnost populacije kljub prepovedi lova tako zelo zmanjšala, da so vidro razglasili za izumrlo živalsko vrsto. Razlog za to so bile spremenjene habitatne razmere, k čemur sta prispevala npr. urejanje in izsuševanje vodotokov. Zdaj pa se vidra vrača: v Franciji in Sloveniji, zlasti še v vzhodnih Alpah na Štajerskem ter Zgornjem in Spodnjem Avstrijskem, so opazili, da so se vidre celo razmnožile. V okviru švicarskega projekta, ki poteka od maja 2010 dalje, se raziskuje, kakšen je idealni revir te živalske vrste. Raziskovalci zato upajo, da bodo pripomogli k ustvarjanju ustreznih pogojev v švicarskem alpskem prostoru, saj bodo ti omogočili vidrino vrnitev. Domnevajo, da sta razloga za njeno vrnitev v Alpe prepoved onesnaževalca okolja s PCB, ki je zaviralno deloval na razmnoževanje teh živali, in lahko dostopna hrana v umetnih jezovih. Vir: www.spiegel.de/wissenschaft/natur (de), www.prolutra.ch (de)

Izšel vodnik o okoljski vzgoji na področju zimskih športov

Novi vodnik francoske mreže za alpsko okoljsko vzgojo (REEMA) je prava zakladnica informacij za vse, ki želijo začeti izvajati projekte, namenjene dvigu okoljske ozaveščenosti v zimskošportnih središčih. Publikacija temelji na številnih izkušnjah lokalnih deležnikov, zlasti okoljevarstvenih organizacij, ki so tovrstne projekte že uresničili v preteklih letih. Avtorji opisujejo konkretne ukrepe, ki so nujni za uspešno izvedbo projektov okoljske vzgoje. Zgledno načrtovanje projekta in ustrezna agenda za prvo srečanje s projektnimi partnerji zagotavljata manj izkušenim ustrezno podporo. Poleg tega so številni primeri iz prakse, ki jih navaja publikacija, lahko vir za nove ideje kot tudi pojasnilo in spodbuda za izvajanje lastnih dejavnosti.

Publikacija prinaša tudi obsežne osnovne informacije o zimskih športih, med drugim bralce seznanja z zgodovino zimskega športa, s pomembnimi vidiki trajnostnega razvoja na gorskih območjih, z deležniki iz gospodarstva, družbe, varstva okolja in okoljske vzgoje. Vodnik, ki je izšel v francoskem jeziku, si lahko presnamete z naslednjega spletnega naslova: www.reema.fr/wakka.php?wiki=GuideStation (fr)

Švica: vetrna energija za snežne topove

Na smučišču Sattel-Hochstucki v Centralni Švici so že konec lanskega leta postavili vetrnico za proizvodnjo električne energije, ki danes poganja dolinsko žičniško postajo. Krila osem metrov visokega stolpa vetrne turbine se vrtijo okoli vertikalne osi. Trenutno se iščejo ustrezne lokacije za nove vetrne turbine na območju smučišča, saj želijo upravljalci pri energijski zelo intenzivni proizvodnji umetnega snega preiti na rabo na obnovljivih virov energije. Za delovanje snežnih topov pa v Švici ne potrebujejo le ogromnih količin električne energije, temveč potrebujejo tudi tolikšne količine vode, kot jih v letu dni porabi mesto z 1,5 mio. prebivalcev. Martin Zimmermann, direktor WWF v St. Gallnu v Švici, je zaradi tekmovalnega "oboroževanja" upravljavcev smučišč že izrazil kritik: "Najmanj, kar bi lahko storili, je, da izredno velike količine energije nadomestimo z obnovljivimi viri energije." V vsakem primeru pa se smučišča, ki ležijo pod 1500 m. n. v., ne bi smela odločati za nadaljnjo gradnjo, temveč bi morala vlagati v turizem, ki ima zagotovljeno prihodnost in ni odvisen od infrastrukture za umetnostno zasneževanje.

Viri: <http://naturschutz.ch/news/alpen> (de), www.ee-news.ch/de/article/21269 (de)

V Grenoblu kmalu prepoved vožnje za vozila 4x4?

Alpsko mesto Grenoble je eno od šestih francoskih pilotnih mest, v katerih bodo od leta 2012 dalje uvedli okoljske cone. To pomeni, da zlasti okolju škodljiva vozila, kot so vozila s pogonom na vsa štiri kolesa ali na dizelski pogon, ne bodo smela več voziti na območju starega mesta Grenoble. Ukrep naj bi izboljšal kakovost življenja v mestnih središčih. Francosko okoljsko ministrstvo je vozila razvrstilo v različne razrede glede na njihovo škodljivost za okolje, posameznim mestom pa je prepustilo, da sama določijo, za katere kategorije je v okoljskih conah dovoljena vožnja. Načelo okoljskih con so v praksi uvedli že v mnogih evropskih mestih in s tem za 20 do 40 odstotkov zmanjšali onesnaženost zraka. Nemčija ima na tem področju zagotovo pionirsko vlogo. O uvedbi okoljske cone razmišljajo tudi švicarska mesta, denimo Ženeva in Zürich, in to kljub dejstvu, da je švicarska vlada pred kratkim prekinila izvajanje projekta, ki je pripravljal njihovo vzpostavitev.

Viri in nadaljnje informacije: www.lemonde.fr/planete/article/2010/12/28 (fr), <http://naturschutz.ch/news/luft-verkehr> (de), www.umweltzone.net/home/ (de)

O tem in onem

Mariborsko Pohorje: z brezplačnim avtobusom na smučišče

Do pohorske vzpenjače se smučarji januarja lahko brezplačno pripeljejo z mestnim avtobusom št.6. Potnike bosta prevažala dva testna avtobusa na hibridni pogon oziroma zemeljski plin. Gre za poskusni projekt integracije mestnega avtobusnega prometa z žičniškim prometom, ki ga izvaja Mariborska gradbena fakulteta v okviru evropskega projekta "CO2 Nevtralni promet na območju Alp". Z njim bodo skušali zmanjšati delež avtomobilov, s katerimi obiskovalci potujejo do pohorske vzpenjače. Poleg tega je namen pospešiti uporabo ogliščno nevtralnih prometnih sredstev. V ospredju je uporaba obnovljivih virov energije iz lastne regije. Izsledki analiz projekta bodo v veliko pomoč pri razvoju načrta vzpostavitve enotne mestne vozovnice.

V okviru EU projekta CO2-NeuTrAlp potekajo različni nacionalni pilotski projekti promocije in demonstracije primerov dobre prakse s področja uporabe okolju prijazne mobilnosti.

Več informacij: www.deliva.si/projekt-neutralp

Graubünden in Južna Tirolska: skupaj zdravi

Švicarski kanton Graubünden in italijanska pokrajina Južna Tirolska sta se v okviru skupnega projekta INTERREG IV odločila poiskati strategijo, s katero bosta poskušala doseči kakovostnejše življenje prebivalcev: projekt Insieme sano - gemeinsam gesund (Skupaj zdravi) je namenjen osebam s slabšim socialnim položajem, predvsem starejši generaciji. V obeh regijah se bodo zvrstile konference, kjer bodo stari in mladi oblikovali ideje in ukrepe, ki bodo ustrezale starosti posameznika in spodbujale zdravje. V okviru projekta bodo izdelane usmeritve za delovanje lokalnih skupnosti, ki želijo na področju zdravja in kakovosti življenja izvajati participativne projekte.

Vir: www.argealp.org/uploads/media/Newsletter (de/it)

Nova publikacija: tokrat o zemljiški posesti na gorskih območjih

Osrednja tema najnovejše številke revije Journal of alpine research, ki izhaja v francoščini in angleščini, je upravljanje zemljiške posesti. Tovrstna problematika z znanstvenega vidika še ni bila dovolj obravnavana, vedno bolj pa zaposluje alpske občine. Avtorji prispevkov poskušajo odgovoriti na vprašanje, s katerimi instrumenti lahko gorske občine upravljajo svoja zemljišča ter ocenjujejo zasebne in javne interese. Ali v ta namen obstajajo novi pravni instrumenti ali učinkovitejše sodelovanje med občinami in regijami? Možne odgovore dajejo štiri primeri iz Francije in Švice. Tamkajšnje občine se namreč že leta ukvarjajo z naraščajočimi cenami nepremičnin in zemljišč. V reviji si med drugim lahko preberete še prispevek o različnih strategijah, napr. za intenzivnejše upravljanje zemljiške posesti.

Strokovno revijo si lahko v angleščini in francoščini brezplačno presnamete z naslova <http://rga.revues.org/index1180.html> (fr/en)

Razpisane nagrade: iščejo se podiplomska dela z alpsko tematiko

Še do 31. januarja se je mogoče potegovati za nagrado Premio De Cia - Bellati - Canal in predložiti podiplomska dela, ki obravnavajo alpsko tematiko. Iskane so zlasti študije, ki se ukvarjajo z regijami v okolici krajev Feltre, Belluno in Benetke ter z jezikovnimi manjšinami. Na razpis se lahko prijavijo študentje iz celotnega alpskega prostora. Nagrada znaša 5000 evrov.

Več informacij o razpisani nagradi na: www.ibrsc.sunrise.it/PREMIO%20DE%20CIA.htm (it)

Prireditve

Festival/koncert: **16. Memorial Danilo Re.** 20.1.2011 – 22.1.2011.
Olimpijski trg pri Ledeni dvorani na Bledu/SI. Jezik: sl. Organizira: Triglavski narodni park, Bled/SI.
Informacije: www.tnp.si/prireditve/termin/923/.

Konferenca/kongres: **LIFE + IN THE ALPS: Lessons learned and opportunities.** 7.2.2011. Bolzano/I. Jezik: en. Organizira: Stalni sekretariat Alpske konvencije, Innsbruck/A.
Informacije: www.alpconv.org/themes/events_sl.

Konferenca/kongres: **15th International Passive House Conference 2011.** 27.5.2011 – 29.5.2011. Innsbruck/A. Jezik: en, de.
Organizira: Passivhaus Institut, Darmstadt/D.
Informacije: www.passivhaustagung.de/fuenfzehnte/englisch/index_eng.html.

Konferenca/kongres: **15. Letna konferenca Omrežja občin "Povezanost v Alpah"** . 16.6.2011 – 18.6.2011. Triesenberg/FL. Jezik: de, fr, it, sl. Organizira: Omrežja občin "Povezanost v Alpah", Mäder/A.
Informacije: www.alpenallianz.org/sl/aktualno/prireditve/3311/?set_language=sl.

Konferenca/kongres: **Letna strokovna konferenca CIPRE 2011.** 15.9.2011 – 17.9.2011. Bovec/SI. Jezik: de, fr, it, sl. Organizira: CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp, Ljubljana/SI.
Informacije: www.cipra.org/sl/sk2011.

Slikovni material: © digiflex / pixelio.de, Schemmi / pixelio.de, Gemeinde Kamnik

Saj ni res, pa je!

... Projekt valvenostanske železnice, ki ga Južna Tirolska izvaja na področju regionalnega javnega prometa, je v novem letu z novo pridobitvijo še bolj zasijal: vlak, ki vozi na relaciji Mals/I-Merano/I, lahko odslej izkorišča tudi moč sonca, saj so na petnajstih železniških postajah in postajališčih so pred kratkim namestili fotovoltaične naprave, ki proizvedejo kar polovico električne energije, potrebne za pogon vlaka.
Sonce poganja in ogreva krenice, obratovanje krmilnih naprav, signalov in zapornic je stroškovno ugodnejše in prijaznejše za okolje, pa tudi osvetlitev na peronih izvira iz obnovljivih virov energije. Le lokomotivo tega sodobnega vlaka še poganja dizelski motor...
Vir: www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?art=347317 (de/it)